

**ACORD
INTRE
GUVERNUL REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA
SI
AGENTIA INTERNATIONALA PENTRU ENERGIA ATOMICA
REFERITOR LA APLICAREA GARANTIILOR IN CADRUL
TRATATULUI CU PRIVIRE LA NEPROLIFERAREA ARMELOR
NUCLEARE**

DATE RELEVANTE PRIVIND ACORDUL

Data semnarii: 8 martie 1972
Locul semnarii: Viena, Austria
Data intrarii in vigoare: 27 octombrie 1972

ROMANIA a ratificat acordul prin Decretul nr. 394/11 octombrie 1972, publicat in Buletinul Oficial nr. 123/8 noiembrie 1972.

TEXTUL INTEGRAL AL ACORDULUI

Tinand seama de faptul ca Republica Socialista Romania doreste sa dezvolte energia nucleara in scopuri pasnice si sa participe la cooperarea internationala in acest scop,

avand in vedere ca Republica Socialista Romania a exprimat deplinul sau sprijin pentru sistemul de garantii al Agentiei Internationale pentru Energia Atomica (numita in cele ce urmeaza *agentia*),

avand in vedere ca Republica Socialista Romania este parte la Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (numit in cele ce urmeaza *tratatul*), deschis spre semnare la Londra, Moscova si Washington, la 1 iulie 1968, si intrat in vigoare la 5 martie 1970,

subliniind ca Republica Socialista Romania are dreptul inalienabil de a dezvolta cercetarea, productia si folosirea energiei nucleare in scopuri pasnice, fara discriminare, conform articolului V din tratat,

reamintind ca toate partile la tratat se angajeaza sa inlesneasca si au dreptul de a participa la cel mai larg schimb posibil de echipamente, materiale si informatii stiintifice si tehnologice in vederea folosirii energiei nucleare in scopuri pasnice,

considerand ca partile la tratat, in masura sa o faca, vor trebui de asemenea sa coopereze, contribuind, separat sau impreuna cu alte state sau organizatii internationale, la dezvoltarea viitoare a aplicatiilor energiei nucleare in scopuri pasnice, indeosebi pe teritoriile statelor neposesoare de arme nucleare, care sunt parti la tratat, tinand seama in mod corespunzator de nevoile regiunilor lumii care sunt in curs de dezvoltare,

reamintind ca partile la tratat si-au exprimat sprijinul pentru eforturile de cercetare si de dezvoltare, precum si pentru alte eforturi care vizeaza favorizarea aplicarii, in cadrul sistemului de garantii al agentiei, a principiului unei garantii eficace a circuitului de materii brute si de produse fisionabili speciali, prin utilizarea de instrumente si alte mijloace tehnice in anumite puncte strategice,

considerand ca garantiile cerute potrivit prezentului acord vor fi aplicate in asa fel incat sa evite stanjenirea dezvoltarii economice sau tehnologice a partilor la tratat sau a cooperarii internationale in domeniul activitatilor nucleare pasnice, mai ales in ceea ce priveste schimburile internationale de materiale si echipamente nucleare, destinate tratarii, utilizarii sau producerii de materiale nucleare in scopuri pasnice,

considerand ca, in conformitate cu dispozitiile tratatului, agentia va trebui sa aplice garantiile astfel incat sa evite orice discriminare intre statele care accepta aceste garantii si sa faca in asa fel ca fiecare dintre aceste state sa beneficieze in aceeasi masura de orice imbunatatire sau dezvoltare in materie de garantii,

tinand seama de importanta respectarii principiilor Cartei Natiunilor Unite, ca baza a dezvoltarii cooperarii internationale in domeniul folosirii energiei nucleare in scopuri pasnice,

considerand ca Agentia Internationala pentru Energia Atomica este imputernicita, in virtutea articolului III din statutul sau, sa incheie astfel de acorduri,

guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia au convenit asupra celor ce urmeaza:

PARTEA INTAI

Angajament fundamental

ARTICOLUL 1

Guvernul Republicii Socialiste Romania se angajeaza, in virtutea paragrafului 1 al articolului III al tratatului, sa accepte garantii, in conformitate cu prezentul acord, asupra tuturor materiilor brute si tuturor produselor fisionabile speciale in toate activitatile nucleare pasnice exercitate pe teritoriul Republicii Socialiste Romania, sub jurisdicia sa, sau intreprinse sub controlul sau in orice alt loc, in scopul exclusiv de a verifica ca aceste materiale si produse nu sunt deturnate spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive.

Aplicarea garantiilor

ARTICOLUL 2

Agentia are dreptul si obligatia de a veghea la aplicarea garantiilor, in conformitate cu prezentul acord, asupra tuturor materiilor brute si tuturor produselor fisionabile speciale in toate activitatile nucleare pasnice exercitate pe teritoriul Republicii Socialiste Romania, sub jurisdicia sa, sau intreprinse sub controlul sau in orice alt loc, in scopul exclusiv de a verifica ca aceste materiale si produse nu sunt deturnate spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive.

Cooperarea intre Guvernul Republicii Socialiste Romania si Agentie

ARTICOLUL 3

Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia coopereaza pentru a inlesni aplicarea garantiilor prevazute in prezentul acord.

Punerea in aplicare a garantiilor

ARTICOLUL 4

Garantiile prevazute in prezentul acord vor fi puse in aplicare, astfel incat:

- a) sa evite stanjenirea progresului economic si tehnologic al Republicii Socialiste Romania sau a cooperarii internationale in domeniul activitatilor nucleare pasnice, indeosebi a schimburilor internationale de materiale nucleare;

- b) sa evite stanjenirea activitatilor nucleare pasnice ale Republicii Socialiste Romania si in special a exploatarii instalatiilor;
- c) sa fie compatibile cu practicile de gestiune adecvata, cerute pentru a asigura desfasurarea economica si sigura a activitatilor nucleare.

ARTICOLUL 5

- a) Agentia va lua toate masurile utile de precautie pentru a proteja secretele comerciale si industriale sau alte informatii confidentiale de care va lua cunostinta ca urmare a aplicarii prezentului acord.
- b) i) Agentia nu va publica si nu va comunica nici unui stat, organizatie sau persoana informatiile pe care ea le-a obtinut ca urmare a aplicarii prezentului acord; cu toate acestea, detalii particulare referitoare la aplicarea acestui acord vor putea fi comunicate Consiliului guvernatorilor al agentiei (denumit in cele ce urmeaza consiliul) si membrilor personalului agentiei care vor avea nevoie de acestea pentru a-si exercita functiile oficiale in materie de garantii, dar numai in masura in care aceasta este necesar, pentru a permite agentiei sa se achite de responsabilitatile sale in aplicarea prezentului acord;
- ii) informatii succinte asupra materialelor nucleare, supuse garantiilor in virtutea prezentului acord, vor putea fi publicate in hotararea consiliului, daca statele direct interesate consimt la aceasta.

ARTICOLUL 6

- a) Agentia va tine seama pe deplin, aplicand garantiile vizate prin prezentul acord, de perfectionarile tehnologice in materie de garantii, in vederea imbunatatirii periodice a modalitatilor si procedurilor de garantii, in lumina experientei dobandite, si va face tot posibilul pentru a optimiza raportul cost/eficacitate si de a asigura aplicarea principiului unei garantii eficiente a circuitului materialelor nucleare, supuse garantiilor in virtutea prezentului acord, prin folosirea de aparate, inclusiv aparate automatizate, si de alte mijloace tehnice in anumite puncte strategice, in masura in care tehnologia prezenta sau viitoare o va permite.
- b) Pentru a optimiza raportul cost/eficacitate, se vor folosi mijloace cum sunt:
  - i) confinarea, pentru a defini zonele de bilant material in scopurile evidentei contabile;
  - ii) metode statistice si prelevarea de probe prin sondaje pentru a evalua circuitul de materiale nucleare;

- iii) concentrarea activitatilor de verificare la acele etape din ciclul combustibilului nuclear unde sunt produse, transformate, utilizate sau depozitate materiale nucleare de la care ar putea fi usor produse arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive si reducerea la minimum a activitatilor de verificare in ceea ce priveste alte materiale nucleare, cu conditia ca aceasta sa nu stanjeasca aplicarea de catre agentie a garantiilor vizate de prezentul acord.

Sistemul roman de control al materialelor

ARTICOLUL 7

- a) Guvernul Republicii Socialiste Romania va stabili si va aplica un sistem de evidenta contabila si de control pentru toate materialele nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord.
- b) Agentia va aplica garantiile astfel incat sa poata stabili ca nu a avut loc deturnarea de materiale nucleare de la utilizările pasnice catre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive, sa verifice rezultatele obtinute prin sistem. Aceasta verificare cuprinde, indeosebi, masuratorile si observatiile independente efectuate de agentie, in conformitate cu procedurile specificate in partea a doua a prezentului acord. Procedand la aceasta verificare, agentia va lua in considerare evidenta contabila si eficacitatea tehnica a sistemului Republicii Socialiste Romania.

Informatii ce urmeaza a fi furnizate agentiei

ARTICOLUL 8

- a) Pentru a asigura punerea efectiva in aplicare a garantiilor in virtutea prezentului acord, guvernul Republicii Socialiste Romania va furniza agentiei, in conformitate cu dispozitiile prevazute in partea a doua a prezentului acord, informatii privitoare la materialele nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord si caracteristicile instalatiilor care au importanta din punct de vedere al controlului acestor materiale.
- b) i) Agentia nu va cere decat un minimum necesar de informatii pentru indeplinirea obligatiilor sale in virtutea prezentului acord.

ii) In ceea ce priveste informatiile referitoare la instalatii, acestea vor fi reduse la minimum necesar controlului materialelor nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord.
- c) Daca guvernul Republicii Socialiste Romania solicita, agentia este dispusa sa examineze, intr-un loc supus jurisdicției Republicii Socialiste Romania,

informatii descriptive care, dupa parerea guvernului Republicii Socialiste Romania, sunt deosebit de importante. Nu este necesar ca aceste informatii sa fie transmise fizic agentiei, cu conditia ca ele sa fie pastrate intr-un loc aflat sub jurisdicia Republicii Socialiste Romania, astfel incat agentia sa le poata examina din nou fara dificultate.

Inspectorii agentiei

ARTICOLUL 9

- a)
  - i) Agentia va trebui sa obtina consimtamantul guvernului Republicii Socialiste Romania pentru desemnarea inspectorilor agentiei pentru Republica Socialista Romania.
  - ii) Daca guvernul Republicii Socialiste Romania, fie atunci cand desemnarea unui inspector a fost propusa, fie ulterior desemnarii, nu este de acord cu aceasta desemnare, agentia va propune guvernului Republicii Socialiste Romania una sau mai multe alte desemnari.
  - iii) Daca, in urma refuzului repetat al guvernului Republicii Socialiste Romania de a accepta desemnarea de inspectori ai agentiei, inspectiile ce urmeaza a fi efectuate, in virtutea acordului, vor fi impiedicate, acest refuz va fi comunicat de catre directorul general al agentiei (numit in cele ce urmeaza *directorul general*) consiliului spre examinare, pentru ca acesta sa ia masurile corespunzatoare.
- b) Guvernul Republicii Socialiste Romania va lua masurile necesare ca inspectorii agentiei sa-si poata indeplini efectiv functiile lor potrivit prezentului acord. Agentia va lua masurile necesare pentru ca inspectorii sa respecte, in exercitarea atributiilor lor, dispozitiile prezentului acord.
- c) Vizitele si activitatile inspectorilor agentiei vor fi organizate astfel incat:
  - i) sa reduca la minimum inconvenientele si perturbarile ce ar rezulta pentru guvernul Republicii Socialiste Romania si pentru activitatile nucleare pasnice inspectate;
  - ii) sa asigure protectia secretelor industriale sau a altor informatii confidentiale care sunt aduse la cunostinta inspectorilor.

Privilegii si imunitati

ARTICOLUL 10

Guvernul Republicii Socialiste Romania va aplica agentiei (in special bunurilor, fondurilor si averilor sale) si inspectorilor ei si altor functionari ce exercita functii in baza prezentului acord prevederile pertinente ale Acordului asupra privilegiilor si imunitatilor Agentiei Internationale pentru Energia Atomica, astfel cum acest acord a fost acceptat de catre Republica Socialista Romania.

RIDICAREA GARANTIILOR

ARTICOLUL 11

Consumarea sau diluarea materialelor nucleare

Garantiile referitoare la materialele nucleare vor fi ridicate atunci cand agentia va fi constatat ca aceste materiale au fost consumate sau diluate astfel incat nu mai sunt utilizabile pentru o activitate nucleara ce poate face obiectul garantiilor sau au devenit practic irecuperabile.

ARTICOLUL 12

Transferul materialelor nucleare in afara Republicii Socialiste Romania

Guvernul Republicii Socialiste Romania va notifica in prealabil agentiei transferurile preconizate de materiale nucleare, supuse garantiilor potrivit prezentului acord, in afara Republicii Socialiste Romania, in conformitate cu dispozitiile prevazute in partea a doua a prezentului acord. Agentia va ridica garantiile aplicabile materialelor nucleare potrivit prezentului acord, cand statul destinatar isi va fi asumat responsabilitatea potrivit prevederilor din partea a doua a acestui acord. Agentia va tine registre in care sunt consemnate atat fiecare transfer, cat si, acolo unde este cazul, reapplicarea garantiilor la materialele nucleare transferate.

ARTICOLUL 13

Prevederi referitoare la materialele nucleare care urmeaza sa fie folosite in activitati nenucleare

Daca materialele nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord urmeaza sa fie utilizate nenucleare – cum ar fi producerea aliajelor sau a ceramicii – guvernul Republicii Socialiste Romania va conveni cu agentia, inainte ca materialele sa fie

utilizate, asupra conditiilor in care vor putea fi ridicate garantiile aplicabile acestor materiale.

ARTICOLUL 14

Neaplicarea garantiilor la materialele nucleare care urmeaza sa fie folosite in activitati nepasnice

Daca guvernul Republicii Socialiste Romania intentioneaza sa-si exercite libertatea de a utiliza material nucleare care urmeaza sa fie supuse garantiilor conform prezentului acord, intr-o activitate nucleara care nu implica aplicarea garantiilor prevazute in prezentul acord, se va proceda astfel:

a) guvernul Republicii Socialiste Romania va informa agentia cu privire la aceasta activitate, precizand:

- i) ca folosirea materialelor nucleare intr-o activitate militara neinterzisa nu este incompatibila cu un eventual angajament, luat de catre guvernul Republicii Socialiste Romania, in executare caruia se aplica garantiile agentiei si care prevede ca aceste materiale sunt utilizate numai intr-o activitate nucleara pasnica;
- ii) ca, in cursul perioadei in care garantiile nu vor fi aplicate, materialele nucleare nu vor servi la producerea de arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive.

b) Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia vor incheia un aranjament, conform caruia atat timp cat materialele nucleare vor fi utilizate intr-o activitate de acest fel garantiile vizate de prezentul acord nu vor fi aplicate. Aranjamentul va preciza, in masura posibilului, perioada sau imprejurarile in care garantiile nu vor fi aplicate. In orice caz, garantiile prevazute in prezentul acord vor fi aplicate din nou, de indata ce materialele vor fi retransferate intr-o activitate nucleara pasnica. Agentia va fi tinuta la curent asupra cantitatii totale si a compozitiei acestor materiale nesupuse garantiilor, ce se gasesc in Republica Socialista Romania, cat si asupra oricarui export de asemenea material.

c) Fiecare dintre aceste aranjamente se incheie cu asentimentul agentiei. Acest asentiment va fi dat intr-un termen cat mai scurt posibil; el se va referi numai la aspecte cum ar fi prevederile referitoare la durata, modalitatile de aplicare, stabilirea de rapoarte etc., dar nu va implica o aprobare a activitatii militare – nici cunoasterea secretelor militare privind aceasta activitate – nici nu se va referi la utilizarea materialelor nucleare in aceasta activitate.

Probleme financiare

ARTICOLUL 15

Guvernul Republicii Socialiste Romania suporta cheltuielile pe care le efectueaza in executarea obligatiilor sale in virtutea prezentului acord. Agentia, de asemenea, suporta cheltuielile pe care le efectueaza in virtutea prezentului acord. Totusi, daca guvernul Republicii Socialiste Romania sau persoane de sub jurisdicția sa efectueaza cheltuieli extraordinare legate de o cerere expresa a agentiei, aceasta din urma ramburseaza valoarea acestor cheltuieli, cu conditia ca ea sa fi consimit in prealabil de a o face. In orice caz, cheltuielile privind operatiunile suplimentare de masurare si sondaje pe care inspectorii le pot cere sunt suportate de agentie.

Responsabilitatea civila in caz de daune nucleare

ARTICOLUL 16

Guvernul Republicii Socialiste Romania va asigura ca agentia si functionarii sai sa beneficieze, in scopul indeplinirii prevederilor prezentului acord, de aceeasi protectie ca si proprii sai cetateni in materie de responsabilitate civila in caz de dauna nucleara, inclusiv de orice asigurare sau alta garantie financiara, care poate fi prevazuta in cadrul legislatiei sau reglementarilor sale.

Responsabilitatea internationala

ARTICOLUL 17

Orice cerere in reparare, facuta de catre guvernul Republicii Socialiste Romania agentiei sau de catre agentie guvernului Republicii Socialiste Romania, privind orice daun care rezulta din executarea garantiilor aplicabile in virtutea prezentului acord, alta decit o dauna cauzata de un accident nuclear, va fi solutionata in conformitate cu dreptul international.

Masuri ce permit verificarea absentei deturnarii

ARTICOLUL 18

In cazul cand, dupa ce a fost sesizat de un raport al directorului general, consiliul decide ca este esential si urgent ca guvernul Republicii Socialiste Romania sa ia o masura determinata pentru a permite sa se verifice ca materialele nucleare supuse garantiilor, in virtutea prezentului acord, nu sunt deturnate catre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive, consiliul poate invita guvernul Republicii Socialiste Romania sa ia numita masura fara intarziere, independent de orice procedura

angajata pentru reglementarea unui diferend, conform articolului 22 al prezentului acord.

ARTICOLUL 19

In cazul in care consiliul, dupa examinarea informatiilor pertinente comunicate de directorul general, constata ca agentia nu a putut verifica ca materialele nucleare care urmeaza sa fie supuse garantiilor in virtutea prezentului acord n-au fost deturnate spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive, consiliul poate raporta, asa cum se specifica in paragraful C al articolului XII din Statutul agentiei (numit in cele ce urmeaza statutul), si poate lua si alte masuri prevazute in articolul mentionat, daca acestea sunt aplicabile. In acest scop, consiliul va tine seama de masura in care aplicarea garantiilor a furnizat anumite asigurari si va da guvernului Republicii Socialiste Romania orice posibilitati de a-l furniza asigurarile suplimentare necesare.

Interpretarea si aplicarea acordului si rezolvarea litigiilor

ARTICOLUL 20

Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia se vor consulta, la cererea uneia sau alteia dintre parti, asupra oricarei probleme privind interpretarea sau aplicarea prevederilor prezentului acord.

ARTICOLUL 21

Guvernul Republicii Socialiste Romania va avea dreptul de a cere ca orice problema privind interpretarea sau aplicarea prevederilor prezentului acord sa fie examinata de consiliu. Consiliul va invita guvernul Republicii Socialiste Romania sa ia parte la dezbaterile sale asupra oricarei probleme de aceasta natura.

ARTICOLUL 22

Orice litigiu cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului acord, cu exceptia litigiilor privitoare la o constatare facuta de consiliu in virtutea articolului 19 sau a unei masuri luate de catre consiliu in urma acestei constatari, care nu este rezolvata prin negociere sau alt procedeu acceptat de catre guvernul Republicii Socialiste Romania si agentie, trebuie, la cererea oricarei parti, sa fie supus unui tribunal de arbitraj compus dupa cum urmeaza: guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia desemneaza fiecare cate un arbitru, iar cei doi arbitri astfel desemnati aleg un al treilea arbitru care prezideaza tribunalul. Daca este imposibila desemnarea arbitrilor intr-un termen rezonabil, problema desemnarii acestora va fi rezolvata conform

principiilor dreptului international. Deciziile tribunalului au forta obligatorie pentru guvernul Republicii Socialiste Romania si agentie.

Suspendarea aplicarii garantiilor agentiei in virtutea altor acorduri

ARTICOLUL 23

Aplicarea garantiilor agentiei in Republica Socialista Romania in virtutea altor acorduri de garantii incheiate cu agentia este suspendata atat timp cat prezentul acord este in vigoare. Dat fiind ca Republica Socialista Romania a primit asistenta din partea agentiei conform dispozitiilor Acordului de proiect care a intrat in vigoare la 22 aprilie 1966, se mentine angajamentul luat de catre Republica Socialista Romania potrivit acestui acord de a nu utiliza nici unul dintre materialele vizate in numitul acord, in asa fel incat sa serveasca scopurilor militare.

Amendarea acordului

ARTICOLUL 24

- a) Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia se vor consulta, la cererea uneia sau alteia dintre parti, cu privire la orice amendament la prezentul acord.
- b) Toate amendamentele trebuie sa fie acceptate de guvernul Republicii Socialiste Romania si agentie.
- c) Amendamentele la prezentul acord intra in vigoare in aceleasi conditii ca si acordul propriu-zis.
- d) Directorul general va informa de indata toate statele membre ale agentiei asupra oricarui amendament la prezentul acord.

Intrarea in vigoare si durata

ARTICOLUL 25

Prezentul acord va intra in vigoare la data la care agentia va primi din partea guvernului Republicii Socialiste Romania notificarea scrisa din care sa rezulte ca au fost indeplinite conditiile de ordin constitutional necesare pentru intrarea sa in vigoare. Directorul general va informa de indata toate statele membre ale agentiei cu privire la intrarea in vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 26

Prezentul acord ramane in vigoare atat timp cat Republica Socialista Romania este parte la tratat.

PARTEA A DOUA

Introducere

ARTICOLUL 27

Obiectul prezentei parti a acordului este de a specifica procedurile de aplicat pentru indeplinirea prevederilor din partea intai.

Obiectivul garantiilor

ARTICOLUL 28

Obiectivul procedurilor de aplicare a garantiilor, prevazute in aceasta parte a acordului, este de a detecta rapid deturnarea de cantitati importante de materiale nucleare de la activitati nucleare pasnice spre fabricarea de arme nucleare sau de alte dispozitive nucleare explozive sau pentru scopuri necunoscute si de a impiedica deturnarea pe calea unei detectari rapide.

ARTICOLUL 29

In vederea realizarii obiectivului prevazut in articolul 28, agentia va folosi datele furnizate de evidenta contabila a materialelor, ca masura de garantii de importanta esentiala asociata confinarii si supravegherii, ca masuri complementare importante.

ARTICOLUL 30

Concluzia tehnica a operatiunilor de verificare de catre agentie este un raport pentru fiecare zona de bilant material, in care se indica diferenta de inventar pentru o perioada determinata si limitele de precizie ale diferentelor declarate.

Sistemul national de evidenta contabila si de control al materialelor nucleare

ARTICOLUL 31

In conformitate cu articolul 7, agentia, in activitatile sale de verificare, va folosi pe deplin sistemul roman de evidenta contabila si de control al tuturor materialelor nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord, evitand sa repete inutil operatiunile de evidenta contabila si de control facute de guvernul Republicii Socialiste Romania.

ARTICOLUL 32

Sistemul roman de evidenta contabila si de control al tuturor materialelor nucleare supuse garantiilor, in virtutea prezentului acord, se bazeaza pe un ansamblu de zone de bilant material si permite, cand este cazul si cum specifica aranjamentele subsidiare, stabilirea unor masuri ca:

- a) un sistem de masurare pentru determinarea cantitatilor de materiale nucleare primite, produse, expediate, consumate, pierdute sau altfel retrase din stoc si a cantitatilor din stoc;
- b) evaluarea preciziei si exactitatii masuratorilor;
- c) modalitati de constatare, examinare si evaluare a diferentelor dintre masuratorile facute de catre expeditor si de catre destinatar;
- d) modalitati de inventariere fizica;
- e) modalitati de evaluare a acumularilor de stoc, precum si a pierderilor nemasurate;
- f) un sistem de inregistrari si de rapoarte mentionand, pentru fiecare zona de bilant material, stocul de materiale nucleare si variatiile acestui stoc, inclusiv sosirile si expedierile;
- g) prevederi vizand asigurarea aplicarii corecte a metodelor si regulilor de evidenta contabila;
- h) modalitati de comunicare a rapoartelor catre agentie, in conformitate cu articolele 59—69.

Inceperea aplicarii garantiilor

ARTICOLUL 33

Garantiile nu se aplica, in virtutea prezentului acord, asupra materialelor aflate in activitati de extractie sau prelucrare a minereurilor.

ARTICOLUL 34

- a) Daca materialele ce contin uraniu sau toriu, care nu au atins etapa din ciclul de combustibil mentionat in alineatul c), sunt direct sau indirect exportate catre un stat neposesor de arme nucleare, guvernul Republicii Socialiste Romania va informa agentia asupra cantitatii, compozitiei si destinatiei acestor materiale, exceptand cazul in care materialele sunt exportate in scopuri specific nenucleare;
- b) daca materialele ce contin uraniu sau toriu, care nu au atins etapa din ciclul de combustibil mentionata in alineatul c), sunt importate, guvernul Republicii Socialiste Romania informeaza agentia asupra cantitatii si compozitiei lor, cu exceptia cazului in care materialele sunt importate in scopuri specific nenucleare;
- c) daca materialele nucleare cu o compozitie si cu o puritate corespunzatoare pentru fabricarea combustibilului sau pentru separarea izotopilor parasesc uzina sau etapa de prelucrare in care au fost produse, ori daca asemenea materiale nucleare sau oricare alte materiale nucleare produse intr-o etapa ulterioara din ciclul de combustibil nuclear sunt importate in Republica Socialista Romania, materialele nucleare vor fi atunci supuse celorlalte proceduri de garantii specificate in prezentul acord.

Ridicarea garantiilor

ARTICOLUL 35

- a) Garantiile sunt ridicate, in ceea ce priveste materialele nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord, in conditiile stabilite in articolul 11. Daca aceste conditii nu sunt satisfacute, dar guvernul Republicii Socialiste Romania considera ca recuperarea de materiale nucleare controlate continute in deseurile ce urmeaza a fi retratate nu este realizabila sau de dorit pentru moment, guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia se consulta cu privire la masurile de garantii corespunzatoare de a fi aplicate.
- b) Garantiile privind materialele nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord, in conditiile expuse in articolul 13, sunt suspendate daca

guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia au convenit sa considere ca aceste materiale nucleare sunt practic irecuperabile.

Scutire de garantii

ARTICOLUL 36

La cererea guvernului Republicii Socialiste Romania, agentia scuteste de garantii urmatoarele materiale nucleare:

- a) produsele fisionabile speciale, daca sunt folosite in cantitati de ordinul gramului sau mai mici, ca elemente sensitive in instrumente;
- b) materialele nucleare care sunt folosite in activitati nenucleare, in conformitate cu articolul 13, si sunt recuperabile;
- c) plutoniul avand concentratia izotopica de plutoniu ^{238} care depaseste 80%.

ARTICOLUL 37

La cererea guvernului Republicii Socialiste Romania, agentia scuteste de garantii materialele nucleare care altfel ar fi supuse garantiilor, cu conditia ca intreaga cantitate de materiale nucleare scutite in Republica Socialista Romania, in virtutea prezentului articol, sa nu depaseasca in nici un moment urmatoarele cantitati:

- a) un kilogram, in total, de produse fisionabile speciale care poate contine unul sau mai multe dintre produsele:
  - i) plutoniu;
  - ii) uraniu cu o imbogatire egala sau mai mare de 0,2 (20%), a carui greutate se considera egala cu greutatea reala inmultita cu gradul de imbogatire;
  - iii) uraniu avand o imbogatire mai mica de 0,2 (20%) , dar superioara celei a uraniului natural, a carui greutate se considera egala cu greutatea sa reala inmultita cu de 5 ori patratul imbogatirii;
- b) zece tone, in total, de uraniu natural si uraniu saracit cu o imbogatire de peste 0,005 (0,5%);
- c) douazeci de tone de uraniu saracit, cu o imbogatire egala sau mai mica de 0,005 (0,5%);

- d) douazeci de tone de toriu, sau cantitati mai mari pe care Consiliul guvernatorilor le poate mentiona in vederea unei aplicari uniforme.

ARTICOLUL 38

Pentru un material nuclear scutit care trebuie tratat sau depozitat impreuna cu materiale nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord, sunt prevazute dispozitii in vederea reaplicarii garantiilor la acest material.

Aranjamente subsidiare

ARTICOLUL 39

Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia incheie aranjamente subsidiare in care se specifica detaliat modul in care vor fi aplicate prevederile enuntate in prezentul acord, in masura necesara pentru a permite agentiei sa-si indeplineasca in mod eficace responsabilitatile sale in virtutea prezentului acord. Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia pot extinde sau modifica, de comun acord, aranjamentele subsidiare fara amendamente la prezentul acord.

ARTICOLUL 40

Aranjamentele subsidiare intra in vigoare in acelasi timp cu prezentul acord sau cat mai curand posibil dupa intrarea acestuia in vigoare. Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia vor depune toate eforturile pentru ca aranjamentele sa intre in vigoare in decurs de 90 zile dupa intrarea in vigoare a prezentului acord; acest termen nu poate fi prelungit decat daca guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia au convenit altfel. Guvernul Republicii Socialiste Romania comunica fara intarziere agentiei informatiile necesare pentru elaborarea acestor aranjamente. Dupa intrarea in vigoare a prezentului acord, agentia are dreptul de a aplica procedurile expuse in acest sens, in ceea ce priveste materialele nucleare enumerate in inventarul prevazut in articolul 41, chiar daca aranjamentele subsidiare nu au intrat inca in vigoare.

Inventarul

ARTICOLUL 41

Pe baza raportului initial mentionat in articolul 62, agentia stabileste un inventar unic al tuturor materialelor nucleare din Republica Socialista Romania, care sunt supuse garantiilor in virtutea prezentului acord, indiferent de originea lor, si il tine la zi bazandu-se pe rapoartele ulterioare si rezultatele operatiilor sale de verificare. Copii

de pe inventar sunt comunicate guvernului Republicii Socialiste Romania la intervale ce se stabilesc de comun acord.

INFORMATII DESCRIPTIVE

Dispozitii generale

ARTICOLUL 42

In virtutea articolului 8 informatiile referitoare la instalatiile existente vor fi furnizate agentiei in cursul discutarii aranjamentelor subsidiare. Limitele de timp pentru prezentarea unor astfel de informatii in ceea ce priveste noile instalatii vor fi specificate in aceste aranjamente subsidiare; astfel de informatii trebuie transmise intr-un termen cat mai scurt posibil, inainte de introducerea materialelor nucleare intr-o instalatie noua.

ARTICOLUL 43

Informatiile descriptive comunicate agentiei trebuie sa includa pentru fiecare instalatie nucleara, cand este cazul:

- a) identificarea instalatiei, care stabileste caracterul sau general, scopul, capacitatea nominala, amplasarea geografica, denumirea si adresa, care vor fi utilizate in probleme curente;
- b) o descriere a amplasarii generale a instalatiei indicand, in masura in care este posibil, forma, amplasarea si fluxul materialelor nucleare, precum si planul general de amplasare a elementelor instalatiilor care folosesc, produc sau trateaza materialele nucleare;
- c) o descriere a caracteristicilor instalatiei in ceea ce priveste evidenta contabila a materialelor nucleare, confinarea si supravegherea; si
- d) o descriere a procedurilor de evidenta contabila si de control al materialelor nucleare, existente sau propuse la instalatii, indicand in special zonele de bilant material stabilite de operator, metodele de masuratori pe flux si procedeele de efectuare a inventarului fizic.

ARTICOLUL 44

Alte informatii privitoare la aplicarea garantiilor sunt comunicate agentiei, pentru fiecare instalatie, in special informatii asupra rapunderii organizatorice pentru evidenta contabila si controlul materialelor. Guvernul Republicii Socialiste Romania comunica agentiei informatii suplimentare asupra procedurilor sanitare si de protectie

pe care agentia le va respecta si carora inspectorii vor trebui sa se conformeze la instalatii.

ARTICOLUL 45

Informatiile descriptive care se refera la modificarile care au legatura cu garantiile sunt comunicate agentiei pentru examinare; agentia este informata asupra oricarei modificari a informatiilor comunicate in virtutea articolului 44, in timp util, pentru ca procedurile de aplicare a garantiilor sa poata fi ajustate daca este necesar.

ARTICOLUL 46

Scopul examinarii informatiilor descriptive

Informatiile descriptive comunicate agentiei sunt utilizate in urmatoarele scopuri:

- a) cunoasterea caracteristicilor instalatiilor si materialelor nucleare, in legatura cu aplicarea garantiilor la materialele nucleare, indeajuns de detaliat pentru ca verificarea sa fie mai usoara;
- b) determinarea zonelor de bilant material care vor fi utilizate de agentie in scopul evidentei contabile si alegerea punctelor strategice care sunt puncte principale de masuratori si care servesc la determinarea fluxului si a stocului de materiale nucleare; pentru a determina aceste zone de bilant material, agentia aplica, in special, urmatoarele criterii:
  - i) marimea zonelor de bilant material este in functie de precizia cu care este posibil sa se stabileasca bilantul materialelor;
  - ii) pentru a determina zonele de bilant material trebuie profitat cat mai mult posibil de utilizarea confinarii si supravegherii, astfel ca masuratorile fluxului sa fie complete si sa simplifice aplicarea garantiilor, concentrand operatiile de masuratori in punctele principale de masura;
  - iii) este permisa combinarea mai multor zone de bilant material utilizate intr-o instalatie sau la amplasamente diferite, intr-o singura zona de bilant material, in scopul evidentei contabile a agentiei, daca agentia stabileste ca aceasta combinatie este compatibila cu necesitatile sale in materie de verificari;
  - iv) la cererea guvernului Republicii Socialiste Romania este posibil a se defini o zona de bilant material speciala care va include in limitele sale un procedeu (o etapa) ale carui detalii sunt importante din punct de vedere comercial;

- c) de a fixa frecventa teoretica si modalitatile pentru efectuarea inventarelor fizice ale materialelor nucleare in scopul evidentei contabile a agentiei;
- d) de a stabili continutul inregistrarilor si al rapoartelor, precum si metodele de evaluare a inregistrarilor;
- e) de a determina datele necesare pentru verificarea cantitatii si a amplasarii materialelor nucleare si de a stabili modalitatile de verificare;
- f) de a determina combinatiile adecvate de metode si tehnici de confinare si de supraveghere, precum si punctele strategice in care acestea vor fi aplicate.

Rezultatele examinarii informatiilor descriptive sunt incluse in aranjamentele subsidiare.

ARTICOLUL 47

Reexaminarea informatiilor descriptive

Informatiile descriptive sunt reexaminata in lumina schimbarilor survenite in conditiile de functionare, a perfectionarilor in tehnologia garantiilor sau a experientei de aplicare a procedeelor de verificare, in vederea modificarii masurilor luate de agentie conform articolului 46.

ARTICOLUL 48

Verificarea informatiilor descriptive

Agentia, in colaborare cu guvernul Republicii Socialiste Romania, poate trimite inspectori la instalatii pentru a verifica informatiile descriptive comunicate agentiei in virtutea articolelor 42-45, in scopurile precizate in articolul 46.

Informatii referitoare la materialele nucleare ce se gasesc in afara instalatiilor

ARTICOLUL 49

In cazul ca materiale nucleare vor fi utilizate in mod obisnuit in afara instalatiilor se vor comunica agentiei, daca este cazul, urmatoarele informatii:

- a) o descriere generala a utilizarii materialelor nucleare, amplasamentul lor geografic, denumirea si adresa celui care le utilizeaza pentru a fi folosite in probleme curente;

- b) o descriere generala a procedeeelor existente sau propuse pentru controlul si evidenta contabila a materialelor nucleare, inclusiv responsabilitatea organizatorica pentru controlul si evidenta contabila a materialelor.

Agentia este informata fara intarziere de orice modificare in informatiile comunicate in virtutea prezentului articol.

ARTICOLUL 50

Informatiile comunicate agentiei in virtutea articolului 49 pot fi folosite, in masura necesara, in scopurile precizate in alineatele (b)—(f) ale articolului 46.

SISTEMUL DE INREGISTRARI

Dispozitii generale

ARTICOLUL 51

In stabilirea sistemului sau de control al materialelor, la care se refera articolul 7, guvernul Republicii Socialiste Romania stabileste ca la fiecare zona de bilant material sa fie folosit un sistem de inregistrari. Sistemul de inregistrari este descris in aranjamentele subsidiare.

ARTICOLUL 52

Guvernul Republicii Socialiste Romania va lua masuri pentru a facilita examinarea inregistrarilor de catre inspectori, in special daca acestea nu sunt redactate in limba engleza, franceza , rusa sau spaniola.

ARTICOLUL 53

Inregistrarile vor fi pastrate timp de cel putin 5 ani

ARTICOLUL 54

Inregistrarile vor consta, dupa cum este cazul, din:

- a) inregistrari contabile privind toate materialele nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord;
- b) Inregistrari de functionare pentru instalatiile ce contin asemenea materiale.

ARTICOLUL 55

Sistemul de masurare pe care se bazeaza inregistrările folosite pentru pregătirea rapoartelor este conform celor mai recente norme internationale sau este echivalent calitativ cu aceste norme.

Inregistrari contabile

ARTICOLUL 56

Inregistrările contabile contin pentru fiecare zona de bilant material urmatoarele documente:

- a) toate variatiile de stoc, pentru a permite determinarea stocului contabil in orice moment;
- b) toate rezultatele de masuratori care sunt folosite pentru determinarea stocului fizic;
- c) toate ajustarile si corecturile care au fost facute in ceea ce priveste variatiile de stoc, stocurile contabile si stocurile fizice.

ARTICOLUL 57

Pentru toate variatiile de stoc si pentru toate stocurile fizice, inregistrările contabile trebuie sa indice, pentru fiecare lot de materiale nucleare: identificarea materialelor, date referitoare la lot si date de baza. Inregistrările contabile prezinta separat cantitatile de uraniu, toriu si plutoniu in fiecare lot de materiale nucleare. Pentru fiecare variatie de stoc sunt indicate: data variatiei stocului, si cand este cazul, zona de bilant material expeditoare si zona primitoare sau destinatarul.

ARTICOLUL 58

Inregistrari de functionare

Inregistrările de functionare contin pentru fiecare zona de bilant material, daca este cazul, urmatoarele:

- a) datele de functionare care sunt folosite pentru stabilirea variatiilor cantitatilor si compozitiei materialelor nucleare;

- b) informatiile obtinute prin etalonarea rezervoarelor si aparatelor si prin luarea probelor si analizelor, metodele de control al calitatii masuratorilor si estimarilor (calculate) erorilor sistematice si intamplatoare;
- c) descrierea masurilor luate pentru a preciza cauza si ordinul de marime a oricarei pierderi accidentale sau nemasurate ce ar putea surveni.

SISTEMUL DE RAPORTARE

Dispozitii generale

ARTICOLUL 59

Guvernul Republicii Socialiste Romania comunica agentiei rapoartele prevazute in articolele 60-69 referitoare la materialele nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord.

ARTICOLUL 60

Rapoartele sunt redactate intr-una din limbile engleza, franceza, rusa sau spaniola, cu exceptia unor prevederi contrare din aranjamentele subsidiare.

ARTICOLUL 61

Rapoartele se bazeaza pe sistemul de inregistrare realizat conform articolelor 51-58 si includ, dupa caz, rapoarte contabile si rapoarte speciale.

Rapoartele contabile

ARTICOLUL 62

Agentia primeste un raport preliminar asupra tuturor materialelor nucleare supuse garantiilor potrivit prezentului acord. Raportul initial este trimis de guvernul Republicii Socialiste Romania agentiei in decurs de 30 zile de la ultima zi a lunii calendaristice in care acest acord intra in vigoare si contine situatia pana la ultima zi a acelei luni.

ARTICOLUL 63

Pentru fiecare zona de bilant material, guvernul Republicii Socialiste Romania comunica agentiei urmatoarele rapoarte contabile:

- a) rapoarte asupra variatiilor de stoc care sa cuprinda toate variatiile stocurilor de materiale nucleare. Rapoartele se trimit cat mai repede posibil si in orice caz in decurs de 30 zile dupa sfarsitul lunii in care variatiile de stoc au aparut sau au fost constatate;
- b) rapoarte asupra bilantului material care sa indice bilantul material bazat pe un inventar fizic al materialelor nucleare prezente efectiv in zona de bilant material. Rapoartele se trimit intr-un termen cat mai scurt posibil si, in orice caz, in decurs de 30 zile dupa efectuarea inventarului fizic. Rapoartele sunt bazate pe informatiile disponibile la data redactarii si pot fi corectate ulterior, daca este cazul.

ARTICOLUL 64

Rapoartele asupra variatiilor de stoc contin identificarea materialelor si datelor referitoare la lot, pentru fiecare lot de materiale nucleare, data variatiei de stoc si, daca este cazul, zona de bilant care primeste materialul sau destinatarul. Aceste rapoarte sunt insotite de note concise, in care:

- a) se explica variatiile de stoc pe baza datelor de functionare cuprinse in inregistrările de functionare prevazute in alineatul a) al articolului 58;
- b) se descriu, asa cum este specificat in aranjamentele subsidiare, programul de functionare prevazut si, in special, efectuarea inventarului fizic.

ARTICOLUL 65

Guvernul Republicii Socialiste Romania raporteaza fiecare variatie de stoc, ajustare sau corectura, fie periodic, intr-o lista unificata, fie individual. Variatiile de stoc sunt raportate pe loturi. Variatiile mici de stoc ale materialelor nucleare, curn sunt transferurile de probe in scopuri de analize, pot fi grupate, asa cum specifica aranjamentele subsidiare, pentru a fi raportate ca o singura variatie de stoc.

ARTICOLUL 66

Agentia comunica guvernului Republicii Socialiste Romania, pentru fiecare zona de bilant material, inventare contabile semestriale asupra materialelor nucleare supuse garantiilor, in virtutea prezentului acord, bazate pe rapoartele de variatii de stoc, pe perioada la care se refera fiecare astfel de inventar.

ARTICOLUL 67

Rapoartele de bilant material contin urmatoarele rubrici, cu exceptia cazului in care guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia convin in alt mod:

- a) stocul fizic initial;
- b) variatiile de stoc (intai cresteri apoi scaderi);
- c) stocul contabil final;
- d) diferentele expeditor-destinatar;
- e) stocul contabil final ajustat;
- f) stocul fizic final;
- g) diferenta de inventar (MUF) sau material necontabilizat.

Un inventar fizic, cuprinzand toate loturile separat si specificand pentru fiecare lot identificarea materialelor si datele referitoare la lot, este un anexat la fiecare raport privind bilantul materialelor.

ARTICOLUL 68

Rapoarte speciale

Guvernul Republicii Socialiste Romania trimite rapoarte speciale fara intarziere:

- a) daca un incident sau imprejurari exceptionale determina guvernul Republicii Socialiste Romania sa considere ca materiale nucleare au fost sau au putut fi pierdute in cantitati depasind limitele specificate in acest scop in aranjamentele subsidiare
- b) daca confinarea a fost modificata in mod neasteptat fata de cea specificata in aranjamentele subsidiare, astfel incat a devenit posibil transferul neautorizat de materiale nucleare.

ARTICOLUL 69

Precizari si clarificari

La cererea agentiei, guvernul Republicii Socialiste Romania furnizeaza precizari sau clarificari asupra tuturor rapoartelor in masura in care aceasta este necesar in scopul aplicarii garantiilor.

INSPECTII

Dispozitii finale

ARTICOLUL 70

Agentia are dreptul de a efectua inspectii conform prevederilor articolelor 71-82.

Obiectivele inspectiilor

ARTICOLUL 71

Agentia poate efectua inspectii ad-hoc pentru a:

- a) verifica informatiile cuprinse in raportul initial asupra materialelor nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord;
- b) identifica si verifica schimbarile care au aparut in situatie de la data raportului initial;
- c) identifica si, daca este posibil, a verifica cantitatea si compozitia materialelor nucleare conform articolelor 93 si 96, inainte de transferul lor in afara Republicii Socialiste Romania sau la transferul lor pe teritoriul acesteia.

ARTICOLUL 72

Agentia poate efectua inspectii curente pentru a:

- a) verifica daca rapoartele sunt conforme cu sistemul de inregistrare;
- b) verifica amplasamentul, identitatea, cantitatea si compozitia tuturor materialelor nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord;
- c) verifica informatiile referitoare la cauzele posibile ale diferentelor de inventar, diferentelor expeditor-primitor si imprecizii asupra stocului contabil.

ARTICOLUL 73

Agentia poate efectua inspectii speciale supuse dispozitiilor din articolul 77:

- a) pentru a verifica informatiile cuprinse in rapoartele speciale;

- b) daca agentia considera ca informatiile comunicate de guvernul Republicii Socialiste Romania, inclusiv explicatiile furnizate de guvernul Republicii Socialiste Romania si informatiile obtinute cu ocazia inspectiilor curente, nu ii sunt suficiente, pentru a-si indeplini obligatiile in virtutea prezentului acord.

O inspectie este considerata speciala atunci cand este ori suplimentara inspectiilor curente prevazute in articolele 78-82 sau cand inspectorii au drept de acces la informatii sau amplasamente suplimentare celor specificate in articolul 76 pentru inspectiile curente si pentru inspectiile ad-hoc.

Scopul inspectiilor

ARTICOLUL 74

Pentru scopurile specificate in articolele 71-73, agentia poate:

- a) sa examineze inregistrarile efectuate in conformitate cu articolele 51-58;
- b) sa efectueze masuratori independente ale tuturor materialelor nucleare supuse garantiilor in virtutea prezentului acord;
- c) sa verifice functionarea si etalonarea aparatelor si a altor dispozitive de masura si control;
- d) sa aplice si sa foloseasca masuri de supraveghere si confinare;
- e) sa foloseasca alte metode obiective care s-au dovedit aplicabile din punct de vedere tehnic.

ARTICOLUL 75

In cadrul dispozitiilor articolului 74, agentia va fi imputernicita:

- a) sa se asigure ca probele recoltate de la punctele principale de masura pentru bilantul material sunt efectuate in conformitate cu procedeele care furnizeaza probe reprezentative, sa observe tratamentul si analiza probelor si sa obtina dubluri ale acestor probe;
- b) sa se asigure ca masuratorile materialelor nucleare efectuate in punctele principale de masura pentru bilantul material sa fie reprezentative si sa supravegheze etalonarea aparatelor si a altor dispozitive;

- c) sa ia, cand este cazul, impreuna cu guvernul Republicii Socialiste Romania masurile necesare, astfel ca:
  - i) sa se efectueze masuratori suplimentare si sa se ia probe suplimentare necesare agentiei;
  - ii) sa se analizeze probele etalon furnizate de agentie;
  - iii) sa se utilizeze standarde corespunzatoare pentru etalonarea aparatelor si a altor dispozitive;
  - iv) sa se efectueze alte etalonari.
- d) sa prevada utilizarea aparaturii proprii pentru masuratori independente si supraveghere si, daca este astfel specificat si convenit in aranjamentele subsidiare, sa prevada instalarea acestei aparaturi;
- e) sa-si aplice sigiliile si alte dispozitive de identificare si de detectare asupra confinarilor, daca este astfel convenit si specificat in aranjamentele subsidiare;
- f) sa ia impreuna cu guvernul Republicii Socialiste Romania masurile necesare pentru expedierea probelor recoltate pentru folosul agentiei.

Dreptul de acces pentru inspectii

ARTICOLUL 76

- a) in scopurile specificate in alineatele a) si b) ale articolului 71 si pana in momentul in care punctele strategice vor fi specificate in aranjamentele subsidiare, inspectorii agentiei au acces la orice amplasament in care, conform raportului initial sau unei inspectii efectuate cu ocazia acestui raport, se gasesc materiale nucleare;
- b) in scopurile specificate in alineatul c) al articolului 71, inspectorii au acces la orice amplasament pentru care agentia a primit notificare conform subalineatelor d) iii) din articolul 92 s-au d) iii) din articolul 95;
- c) in scopurile enuntate in articolul 72, inspectorii agentiei au acces numai la punctele strategice specificate in aranjamentele subsidiare si in inregistrările efectuate conform articolelor 51-58;
- d) daca guvernul Republicii Socialiste Romania considera ca din cauza unor imprejurari exceptionale trebuie aduse limitari importante dreptului de acces acordat agentiei, guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia incheie fara intarziere aranjamente pentru a permite agentiei sa se achite

de responsabilitatile sale in materie de garantii, tinand seama de limitarile astfel aduse. Directorul general raporteaza orice astfel de aranjamente Consiliului guvernatorilor.

ARTICOLUL 77

In imprejurarile care pot duce la inspectii speciale in scopurile enuntate in articolul 73, guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia se consulta imediat.

In urma acestor consultari agentia poate:

- a) efectua inspectii suplimentare inspectiilor curente prevazute in articolele 78-82;
- b) obtine cu acordul guvernului Republicii Socialiste Romania, un drept de acces la informatii sau amplasamente suplimentare celor specificate in articolul 78. Orice dezacord referitor la necesitatea de a extinde dreptul de acces se reglementeaza in conformitate cu prevederile articolelor 21 si 22; daca masurile luate de guvernul Republicii Socialiste Romania sunt esentiale si urgente, se aplica articolul 18.

Frecventa si intensitatea inspectiilor curente

ARTICOLUL 78

Agentia stabileste un program optim de inspectii si mentine numarul, intensitatea si durata inspectiilor curente la un minim compatibil cu aplicarea efectiva a procedurilor de garantii expuse in acest acord; ea foloseste in modul cel mai rational si economic posibil resursele de care dispune in scopurile inspectiilor.

ARTICOLUL 79

In cazul instalatiilor si zonelor de bilant material exterioare instalatiilor, continand o cantitate de materiale nucleare sau avand un debit anual care nu depaseste 5 kg efective, agentia poate efectua o inspectie curenta pe an.

ARTICOLUL 80

Pentru instalatiile ce contin o cantitate de materiale nucleare sau au un debit anual depasind 5 kg efective, numarul, intensitatea, durata, programul si modalitatile inspectiilor curente sunt determinate in functie de principiul conform caruia in cazurile extreme sau limita, regimul de inspectii sa nu fie mai intens decat este necesar si suficient pentru a cunoaste in orice moment fluxul si stocul de materiale nucleare: efortul maxim de inspectii curente la astfel de instalatii se va determina astfel:

- a) pentru reactori si depozite sigilate, totalul maxim de inspectii curente pe an va fi determinat autorizand o sesime de an-inspector pentru fiecare dintre instalatiile de aceasta categorie;
- b) pentru alte instalatii decat reactorii si depozitele sigilate, ale caror activitati comporta utilizarea plutoniului sau uraniului imbogatit peste 5%, totalul maxim de inspectii curente pe an este determinat autorizand pentru fiecare instalatie din aceasta categorie $30 \times \sqrt{E}$ zile-inspector de inspectie pe an, in care E reprezinta stocul sau debitul anual de materiale nucleare – care este mai mare - exprimat in kg efective. Totusi, maximul stabilit pentru oricare dintre aceste instalatii nu va fi mai mic de 1,5 ani-inspector;
- c) pentru instalatiile ce nu sunt vizate la alineatele a) si b), totalul maxim de inspectii curente pe an este determinat autorizand pentru fiecare instalatie de aceasta categorie o treime de an-inspector, plus $0.4 \times E$ zile-inspector pe an, in care E reprezinta stocul sau debitul anual de materiale nucleare - care este mai mare - exprimat in kg efective.

Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia se pot pune de acord pentru modificarea cifrelor specificate in prezentul articol pentru maximul de inspectii, daca Consiliul guvernatorilor decide ca aceasta modificare este justificata.

ARTICOLUL 81

Sub rezerva prevederilor articolelor 78-80, numarul, intensitatea, durata, programul si modalitatile inspectiilor curente pentru orice instalatie sunt determinate in special dupa urmatoarele criterii:

- a) *forma materialului nuclear*, in special daca materialele sunt in vrac sau continute intr-un anumit numar de articole identificabile; compozitia chimica si, in cazul uraniului, daca este slab sau puternic imbogatit; accesibilitatea sa;
- b) *eficacitatea sistemului roman de evidenta contabila si control*, in special masura in care operatorii instalatiilor nucleare sunt organic (functional) independenti de sistemul roman de evidenta contabila si control; masura in care dispozitiile specificate in articolul 32 au fost aplicate de guvernul Republicii Socialiste Romania; promptitudinea cu care rapoartele sunt prezentate agentiei; concordanta lor cu verificarile independente efectuate de agentie; cantitatea si exactitatea diferentei de inventar confirmata de agentie;
- c) *caracteristicile ciclului de combustibil nuclear al Republicii Socialiste Romania*, in special numarul si tipul instalatiilor care contin materiale nucleare supuse garantiilor; caracteristicile acestor instalatii din punct de

vedere al garantiilor, in special gradul de confinare, masura in care proiectul acestor instalatii faciliteaza verificarile de flux si de stoc de materiale nucleare, masura in care poate fi stabilita o corelatie intre informatiile provenite de la diferite zone de bilant material;

- d) *interdependenta intre state*, in special masura in care materialele nucleare sunt primite din alte state sau expediate in alte state, in scopul utilizarii sau prelucrarii; orice operatie de verificare efectuata de agentie cu ocazia acestor transferuri; masura in care activitatile nucleare ale Republicii Socialiste Romania si cele ale altor state sunt interdependente;
- e) *progrese tehnice in domeniul garantiilor*, inclusiv folosirea tehnicilor statistice si luarea de probe prin sondaj pentru evaluarea fluxului de materiale nucleare.

ARTICOLUL 82

Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia se consulta, daca guvernul Republicii Socialiste Romania considera ca activitatea de inspectie este concentrata nejustificat asupra anumitor instalatii.

Notificarea inspectiilor

ARTICOLUL 83

Agentia va trimite o notificare prealabila guvernului Republicii Socialiste Romania privind sosirea inspectorilor la instalatiile sau zonele de bilant material exterioare instalatiilor:

- a) pentru inspectiile ad-hoc prevazute la alineatul c) al articolului 71 cu cel putin 24 ore mai inainte; pentru inspectiile prevazute la alineatele a) si b) ale articolului 71, precum si pentru activitatile prevazute la articolul 48, cu cel putin o saptamana inainte;
- b) pentru inspectiile speciale prevazute la articolul 73, intr-un termen cat mai scurt posibil, dupa ce guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia s-au consultat, asa cum este prevazut in articolul 77, intelegandu-se ca notificarea sosirii inspectorilor face parte, in mod normal, din consultatii;
- c) pentru inspectiile curente prevazute la articolul 72, cu cel putin 24 ore mai inainte pentru instalatiile vizate la alineatul b) al articolului 80 si pentru depozitele sigilate continand plutoniu sau uraniu imbogatit cu peste 5% si o saptamana in toate celelalte cazuri. Notificarile de inspectie contin numele inspectorilor si indica instalatiile si zonele de bilant material exterioare

instalatiilor de inspectat, precum si perioadele in care acestea vor fi inspectate, daca inspectorii sosesc din afara teritoriului Republicii Socialiste Romania . Agentia va trimite, de asemenea, notificarea cu privire la locul si momentul sosirii lor pe teritoriul Republicii Socialiste Romania.

ARTICOLUL 84

Pe langa prevederile articolului 83, ca o masura suplimentara, agentia poate efectua, fara notificare prealabila, o parte din inspectiile curente prevazute in articolul 80, conform principiului luarii de probe prin sondaj. Procedand la inspectii inopinate, agentia va tine intru totul cont de programul de operatiuni furnizat de guvernul Republicii Socialiste Romania conform alineatului b) al articolului 64. In plus, ori de cate ori aceasta este posibil si pe baza programului de operatiuni, ea instiinteaza periodic guvernul Republicii Socialiste Romania despre programul sau general de inspectii anuntate si inopinate, precizand perioadele generale in timpul carora sunt prevazute inspectii. Procedand la inspectii inopinate agentia nu va neglija nici un efort pentru a reduce la minimum toate dificultatile practice pe care le-ar putea raliza inspectiile sale Republicii Socialiste Romania si operatorilor instalatiilor, tinand cont de dispozitiile enumerate in articolele 44 si 89. De asemenea, guvernul Republicii Socialiste Romania va dispune toate eforturile pentru a usura sarcina inspectorilor.

Desemnarea inspectorilor

ARTICOLUL 85

Inspectorii sunt desemnati dupa urmatoarele proceduri:

- a) directorul general comunica in scris guvernului Republicii Socialiste Romania numele, titlurile, nationalitatea, si rangul fiecarui functionar al agentiei a carui desemnare ca inspector pentru Republica Socialista Romania este propusa, precum si orice alte detalii utile privitoare la acesta;
- b) Guvernul Republicii Socialiste Romania face cunoscut directorului general, in urmatoarele 30 zile dupa primirea propunerii, daca accepta aceasta propunere;
- c) Directorul general poate desemna ca inspector in Republica Socialista Romania orice functionar pe care guvernul Republicii Socialiste Romania l-a acceptat si informeaza guvenul Republicii Socialiste Romania asupra acestor desemnari;
- d) directorul general,ca raspuns la cererea adresata de guvernul Republicii Socialiste Romania sau din proprie initiativa, face imediat cunoscut guvernului Republicii Socialiste Romania daca desemnarea unui functionar ca inspector pentru Republica Socialista Romania este anulata.

Totusi, in ceea ce priveste inspectorii de care are nevoie agentia in scopurile mentionate in articolul 48 si pentru inspectiile ad-hoc, conforme alineatelor a) si b) ale articolului 71, formalitatile de desemnare trebuie terminate, pe cat posibil, in cele 30 zile care urmeaza intrarii in vigoare a prezentului acord. Daca este imposibil sa se procedeze la efectuarea desemnarilor in acest termen, vor fi desemnati in aceste scopuri inspectori cu titlu temporar.

ARTICOLUL 86

Guvernul Republicii Socialiste Romania acorda sau reinnoieste cat mai rapid posibil vizele necesare fiecarui inspector desemnat pentru Republica Socialista Romania.

Comportarea si vizitele inspectorilor

ARTICOLUL 87

- a) Inspectorii, in exercitarea functiilor lor, in virtutea articolelor 48 si 71-75, indeplinesc activitatile lor astfel incat sa nu stanjeneasca sau sa intarzie construirea, punerea in functiune sau exploatarea instalatiilor ori sa compromita securitatea acestora.
In special, inspectorii nu trebuie sa lucreze ei insisi la o instalatie si nici sa comande personalului unei instalatii sa efectueze vreo operatie oarecare. Daca inspectorii considera ca, in virtutea articolelor 74 si 75, operatorii ar trebui sa efectueze operatii speciale intr-o instalatie, ei vor face o cerere acest scop.
- b) In vederea asigurarii protectiei secretelor industriale sau a altor informatii confidentiale, agentia ia in considerare eventualele comunicari facute in acest scop de autoritatile romane.

ARTICOLUL 88

Daca, in exercitarea functiilor lor, inspectorii au nevoie de servicii pe care si le pot procura in Republica Socialista Romania, in special utilizarea aparaturii, guvernul Republicii Socialiste Romania le va facilita obtinerea acestor servicii si folosirea acestei aparaturi.

ARTICOLUL 89

Guvernul Republicii Socialiste Romania are dreptul de a trimite reprezentantii sai pentru a insoti inspectorii in timpul operatiilor de inspectie, sub rezerva ca inspectorii sa nu fie prin aceasta stanjeniti sau intarziati in exercitarea functiilor lor.

Declaratii referitoare la activitatile de verificare ale agentiei

ARTICOLUL 90

Agentia informeaza guvernul Republicii Socialiste Romania;

- a) despre rezultatele inspectiilor, la intervale specificate in aranjamentele subsidiare;
- b) despre concluziile pe care le-a tras din operatiile de verificare in Republica Socialista Romania, in special sub forma de declaratii pentru fiecare zona de bilant material, care sunt stabilite cat mai rapid posibil dupa efectuarea si verificarea unui inventar fizic de catre agentie si dupa ce s-a intocmit si un bilant material.

TRANSFERURI INTERNATIONALE

Dispozitii generale

ARTICOLUL 91

Materialele nucleare supuse sau care urmeaza sa fie supuse garantiilor in virtutea prezentului acord si care fac obiectul unui transfer international sunt considerate, in cadrul acestui acord, ca fiind sub raspunderea guvernului Republicii Socialiste Romania:

- a) in caz de import in Republica Socialista Romania, din momentul in care o astfel de raspundere inceteaza de a mai incumba statutul exportator si cel mai tarziu in momentul sosirii materialelor la destinatie;
- b) in caz de export din Republica Socialista Romania, pana in momentul in care statul destinatar accepta aceasta raspundere dar nu mai tarziu de momentul sosirii materialelor nucleare la destinatie.
Etapa la care se va face transferul de raspundere se determina conform acordurilor corespunzatoare ce vor fi incheiate intre statele interesate. Nici Republica Socialista Romania si nici un alt stat nu va fi considerat ca avand o astfel de raspundere asupra materialelor nucleare numai pentru simplul motiv ca acestea se gasesc in tranzit pe sau deasupra teritoriului sau sau transportate sub pavilionul sau ori in avioanele sale.

Transferul in afara Republicii Socialiste Romania

ARTICOLUL 92

- a) Guvernul Republicii Socialiste Romania notifica agentiei orice transfer prevazut in afara Republicii Socialiste Romania de materiale nucleare supuse garantiilor, in virtutea prezentului acord, daca expedierea este superioara unui kg efectiv sau daca, in decurs de 3 luni, se efectueaza mai multe expedieri distincte in acelasi stat, dintre care fiecare este sub un kg efectiv, dar al caror total depaseste un kg efectiv.
- b) Notificarea este facuta agentiei supa incheierea contractului ce prevede transferul si in mod normal cel putin 2 saptamani inainte ca materialele nucleare sa fie pregatite pentru expediere.
- c) Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia pot stabili modalitati diferite pentru notificarea prealabila.
- d) Notificarea va specifica:
  - i) identificarea si, daca e posibil, cantitatea si compozitia prevazute ale materialelor nucleare care sunt transferate si zona de bilant material din care ele provin;
  - ii) statul caruia ii sunt destinate materialele nucleare;
  - iii) datele si amplasamentele in care materialele nucleare vor fi pregatite pentru expediere;
  - iv) datele aproximative de expediere si de sosire a materialelor nucleare;
  - v) etapa din timpul transferului in care statul destinatar va accepta responsabilitatea materialelor nucleare in cadrul acestui acord si data probabila la care aceasta etapa va fi atinsa.

ARTICOLUL 93

Notificarea prevazuta in articolul 92 va fi astfel facuta incat sa permita agentiei, daca este necesar, sa efectueze o inspectie ad-hoc pentru a identifica materialele nucleare si, daca este posibil, sa verifice cantitatea si compozitia inainte ca ele sa fie transferate in afara Republicii Socialiste Romania si, daca agentia doreste sau daca guvernul Republicii Socialiste Romania o cere, sa puna sigilii pe materialele nucleare atunci cand ele au fost pregatite pentru expedire. Totusi, transferul materialelor nucleare nu va trebui sa fie intarziat in nici un fel prin masuri luate sau avute in vedere de agentie in urma acestei notificari.

ARTICOLUL 94

Daca materialele nucleare nu sunt supuse garantiilor agentiei pe teritoriul statului destinatar, guvernul Republicii Socialiste Romania ia masurile necesare pentru ca agentia sa primeasca, in termen de 3 luni din momentul in care statul destinatar accepta raspunderea pentru materialele nucleare in locul Republicii Socialiste Romania, o confirmare a transferului de catre statul destinatar.

Transferul catre Republica Socialista Romania

ARTICOLUL 95

- a) Guvernul Republicii Socialiste Romania notifica agentiei orice transfer prevazut de materiale nucleare ce urmeaza a fi supuse garantiilor, in virtutea prezentului acord, care sunt destinate Republicii Socialiste Romania, daca cantitatea lor depaseste 1 kg efectiv sau daca se efectueaza expedieri succesive provenind de la acelasi stat, in cursul unei perioade de 3 luni, dintre care fiecare este sub 1 kg efectiv, dar al caror total depaseste 1 kg efectiv.
- b) Notificarea este prezentata agentiei cat mai devreme posibil inainte de data prevazuta a sosirii materialelor nucleare si in nici un caz mai tarziu decat data la care guvernul Republicii Socialiste Romania isi asuma raspunderea.
- c) Guvernul Republicii Socialiste Romania si agentia pot stabili diferite modalitati pentru notificarea prealabila.
- d) Notificarea va mentiona:
  - i) identificarea si, daca e posibil, cantitatea si compozitia prevazuta a materialelor nucleare;
  - ii) etapa din timpul transferului la care guvernul Republicii Socialiste Romania isi va asuma raspunderea materialelor nucleare in cadrul prezentului acord si data probabila la care aceasta etapa va fi atinsa;
  - iii) data prevazuta a sosirii, amplasamentul si datele la care se prevede ca materialele nucleare sa fie despachetate.

ARTICOLUL 96

Notificarea prevazuta in articolul 95 este astfel facuta incat sa permita agentiei, daca este necesar, sa efectueze o inspectie ad-hoc pentru a identifica materialele nucleare si, daca este posibil, sa le verifice cantitatea si compozitia in momentul in care sunt

dezambalate. Totusi, dezambalarea nu va trebui sa fie intarziata din cauza masurilor luate sau avute in vedere de agentie ca urmare a acestei notificari.

Rapoarte speciale

ARTICOLUL 97

Guvernul Republicii Socialiste Romania trimite un raport special, asa cum se prevede in articolul 68, daca un incident sau imprejurari exceptionale il determina sa considere ca materialele nucleare au fost sau au putut fi pierdute, in cursul unui transfer international, in special daca s-a produs o intarziere importanta a transferului.

Definitii

ARTICOLUL 98

Pentru scopurile acestui acord:

A. Prin *ajustare* se intelege un document contabil indicand o diferenta intre expeditor si destinatar sau o diferenta de inventar.

B. Prin *debit anual* se intelege, in sensul articolelor 79 si 80, cantitatea de materiale nucleare transferate anual in afara unei instalatii care functioneaza la capacitatea sa nominala.

C. Prin *lot* se intelege o portiune de material, nuclear considerat ca o unitate in scopul evidentei contabile la un punct principal de masurare si pentru care compozitia si cantitatea sunt definite printr-un ansamblu unic de caracteristici sau masuratori. Materialele nucleare pot fi in vrac sau cuprinse intr-un anumit numar de articole identificabile.

D. Prin *date referitoare la tot* se intelege greutatea totala a fiecarui element de material nuclear si, in cazul plutoniului si uraniului, compozitia izotopica, cand este cazul.

Unitatile de evidenta contabila vor fi urmatoarele:

- a) gramul pentru plutoniu continut;
- b) gramul pentru totalul de uraniu si pentru totalul de uraniu 235 si de uraniu 233 continut in uraniul imbogatit in acesti izotopi;
- c) kilogramul pentru toriu, uraniu natural sau uraniu saracit continute.

In scopul intocmirii rapoartelor, greutatile diferitelor articole dintr-un lot se insumeaza inainte de a fi rotunjite la unitatea cea mai apropiata.

E. *Stocul contabil* al unei zone de bilant material reprezinta suma algebrica a stocului fizic determinat de cel mai recent inventar si a tuturor variatiilor de stoc care au aparut de cand a fost efectuat acel inventar.

F. Prin *corectura* se intelege un document contabil care are ca scop rectificarea unei erori identificate sau reflectarea unei masuratori imbunatatite a unei cantitati anterior intrate intr-o inregistrare sau raport contabil. Fiecare corectura trebuie sa specifice documentul la care se refera.

G. Prin *kilogram efectiv* se intelege o unitate speciala folosita in aplicarea garantiilor la materiale nucleare. Cantitatea in kg efective este obtinuta luand

- a) in cazul plutoniului, greutatea sa in kilograme;
- b) in cazul uraniului cu imbogatire egala sau superioara lui 0,01 (1%), produsul greutatii sale in kilograme, prin patratul imbogatirii sale;
- c) In cazul uraniului cu o imbogatire sub 0,01 (1%) dar peste 0,005 (0,5%) produsul greutatii sale in kilograme prin 0,0001;
- d) in cazul uraniului saracit, cu o imbogatire egala sau inferioara lui 0,005 (0,5%) sau in cazul toriului, greutatea lor in kg, inmultita cu 0,00005.

H. Prin *imbogatire* se intelege raportul greutatii globale a izotopilor de uraniu 235 si uraniu 233, fata de cea a totalului de uraniu considerat.

I. Prin instalatie se intelege:

- a) un reactor, o instalatie critica, o uzina de transformare, o uzina de fabricare, o uzina de retratare a combustibilului iradiat, o uzina de separare a izotopilor sau o instalatie de depozitare separata;
- b) orice amplasament in care materialele nucleare sunt folosite de obicei in cantitati mai mari de un kg efectiv.

J. Prin *variatie de stoc* se intelege o crestere sau o scadere a cantitatii de materiale nucleare exprimate in loturi, intr-o zona de bilant material; o asemenea variatie va implica una dintre urmatoarele:

- a) cresteri:
  - i) import;
  - ii) sosire provenind din interior: sosire provenind dintr-o alta zona de bilant material ori dintr-o activitate necontrolata (nepasnica) sau o sosire la punctul de pornire a garantiilor;
  - iii) productie nucleara: producerea de material special fisionabil in reactor;
  - iv) incetarea scutirii: reaplicarea garantiilor asupra materialelor nucleare scutite anterior datorita folosirii sau cantitatii;
- b) scaderi:
  - i) export;
  - ii) expedieri in interior: expedierea in alte zone de bilant material sau intr-o activitate necontrolata (nepasnica);
  - iii) consum: pierdere de material nuclear datorat transformarii sale in alt element (e) sau izotop (i) diferiti, ca rezultat al reactiilor nucleare;
  - iv) deseuri nerecuperabile: material nuclear care fost masurat sau estimat pe baza masuratorilor si afectat unor scopuri, astfel incat nu se mai poate preta unor utilizari nucleare;
  - v) deseuri conservate: materialul nuclear produs in cursul procesului de tratare sau printr-un accident de functionare, care este considerat nerecuperabil la momentul respectiv, insa este depozitat;
  - vi) scutire: scutirea materialului nuclear de la garantii in functie de folosirea sa sau de cantitate;
  - vii) alte pierderi: de exemplu pierderi accidentale (adica pierderi nerecuperabile de materiale nucleare ca rezultat al unui accident de functionare) sau furtul.

K. Prin *punct de masura principal* se intelege un loc in care, dat fiind forma sa, materialul nuclear poate fi masurat pentru a-i determina fluxul sau stocul. Punctele de

masura principale cuprind intrarile si iesirile (inclusiv deseurile nerecuperabile) si depozitele zonelor de bilant material, aceasta enumerare nefiind limitativa.

L. Prin an-inspector de inspectie se inteleg, in termenii articolului 80 de mai sus, 300 zile-inspector, o zi-inspector fiind o zi in cursul careia un inspector are acces in orice moment la o instalatie, timp maximum 8 ore in total.

M. Prin *zona de bilant material* se intelege o zona interna sau externa a unei instalatii astfel incat:

- a) cantitatile de materiale nucleare transferate sa poata fi determinate la intrarea si la iesirea din fiecare zona de bilant material;
- b) stocul fizic de materiale nucleare in fiecare zona de bilant material sa poata fi determinat, daca este necesar, conform regulilor stabilite, pentru ca bilantul material in scopurile garantiilor agentiei sa poata fi stabilit.

N. *Diferenta de inventar* este diferenta dintre stocul contabil si stocul fizic. (MUF sau material necontabilizat).

O. Prin *material nuclear* se intelege orice material brut (materie prima) sau orice produs fisionabil special, asa cum sunt ele definite in articolul XX din statut. Ermenul de material brut nu este interpret ca aplicandu-se minereurilor sau reziduurilor de minereuri. Daca, dupa intrarea in vigoare a prezentului acord, Consiliul guvernatorilor, actionand in virtutea articolului XX al statutului, desemneaza alte materiale si le adauga la lista celor care sunt considerate ca materiale brute sau produse fisionabile speciale, aceasta desemnare nu va avea efect in virtutea prezentului acord decat dupa ce a fost acceptata de guvernul Republicii Socialiste Romania.

P. *Stocul fizic* este suma tuturor valorilor masurate sau calculate ale cantitatilor de materiale nucleare ale loturilor care se gasesc la un moment dat intr-o zona de bilant material, suma care se obtine conformandu-se regulilor stabilite.

Q. Prin *diferenta dintre expeditor si destinatar* se intelege diferenta dintre cantitatea de material nuclear dintr-un lot, declarata de zona de bilant material expeditoare, si cantitatea masurata in zona de bilant material destinatar.

R. Prin *date de baza* se inteleg datele inregistrate in timpul masuratorilor ori etalonarilor sau utilizate pentru obtinerea relatiilor empirice care permit identificarea materialului nuclear si determinarea datelor privind lotul. Datele de baza includ, de exemplu, greutatea compusilor, factorii de conversie aplicati pentru determinarea greutatii elementului, greutatea specifica, concentratia elementului, abundentele izotopice, . relatiile dintre citirile volumetrice si manometrice si relatia dintre plutoniu si energia produsa.

S. Prin *punct strategic* se intelege un loc ales cu ocazia examinarii informatiilor asupra planurilor in care, in conditii normale si in legatura cu informatiile provenind din totalitatea punctelor strategice, sunt obtinute si verificate informatiile necesare si suficiente pentru punerea in practica a masurilor de garantii. Un punct strategic poate fi oricare loc in care sunt efectuate masuratorile principale privind contabilitatea bilantului material si unde sunt puse in practica masuri de supraveghere si de confinare.

Redactat si semnat la Viena la 8 martie 1972, in dublu exemplar in limba franceza.

PROCES-VERBAL

al negocierilor pentru incheierea Acordului dintre Republica Socialista Romania si Agentia Internationala pentru Energia Atomica referitor la aplicarea garantiilor in cadrul Tratatului cu privire la neproliferarea armelor nucleare

1. Sedintele de negociere au avut loc la sediul agentiei, la Viena, in zilele de 7, 8, 9, 10 si 11 februarie 1972.

2. Delegatiile respective au avut urmatoarea componenta:

Din partea Republicii Socialiste Romania:

- D. Aninoiu,
- I. Nestor,
- V. Ionescu,
- O. Farcasiu,
- I. Diaconu,
- T. Melescanu.

Pentru Agentia Internationala pentru Energia Atomica:

- S. Sugihara,
- R. Stein,
- C. Solem.

3. In cursul negocierilor, delegatiile au facut declaratiile urmatoare:

a) „Delegatia romana, referindu-se la redactarea preambulului si, in special, la dispozitiile privind principiul nediscriminarii in aplicarea garantiilor, declara ca acest principiu trebuie sa fie inteles in sensul ca orice dispozitie a unui acord de garantii incheiat de agentie cu un alt stat sau cu un grup de state, in virtutea Tratatului de neproliferare, de natura sa creeze un regim mai favorabil pentru acel stat sau grup de

state, aceasta va trebui sa fie imediat si fara conditie aplicata Romaniei”.

Delegatia agentiei ia nota de aceasta declaratie si declara la randul sau ca, avand in vedere dispozitiile Statutului A.I.E.A., precum si acelea ale Tratatului de neproliferare, agentia intelege sa aplice garantiile in cadrul tratatului fara nici o discriminare.

Delegatia romana, exprimandu-si preferinta pentru introducerea in textul acordului propriu-zis a unei dispozitii privind acordarea regimului cel mai favorabil, mai declara ca solutia adoptata in aceasta privinta nu este decat ad-referendum.

b) “Delegatia romana declara ca, dupa parerea sa, dispozitiile articolului 17 al acordului trebuie sa fie interpretate in sensul ca ele se refera si la prejudiciile care vor putea fi cauzate prin masurile luate potrivit articolului 18 al acordului”.

Delegatia agentiei ia nota de aceasta declaratie.

c) “Delegatia romana declara ca, in conformitate cu interpretarea sa data dispozitiilor articolului 87, acestea trebuie sa fie intelese in sensul ca agentia va da curs notificarilor organelor romane cu privire la actele contrare dispozitiilor prezentului acord, comise de inspectori cu ocazia exercitarii

controlului, si va lua masuri impotriva acelor care nu respecta obligatia de a asigura protectia secretelor care provoaca daune partii romane".
Delegatia agentiei ia nota de aceasta declaratie si declara ca ea va studia fara intarziere notificarile organelor romane.

Viena, 14 februarie 1972.